

Snapshot Economic al Europei in Tranzitie: Noiembrie 2005

Sebastian Buhai, Tinbergen Institute, Olanda & Aarhus School of Business, Danemarca
26 noiembrie 2005

Pe scurt despre: In ce stadiu se afla economiile Europei postcomuniste dupa 15 ani de tranzitie catre economia de piata? Ce sanse sunt ca Europa Vestica sa fie ajunsa din urma? Care este situatia Romaniei?

Proaspetele rapoarte ale Bancii Europene pentru Reconstructie si Dezvoltare si respectiv Bancii Mondiale, asupra progresului economic al statelor “in tranzitie” din Europa Central-Estica, sunt in general mai pozitive decat multi s-ar fi asteptat. Ele subliniaza insa eterogenitatea acestor economii, unele recuperand mult din diferenta fata de Europa Vestica (ie. noile membre UE si Croatia), altele fara vreo sansa reala in eliminarea prapastiei in urmatorul secol (ie. statele fostului URSS).

Plusurile comune sunt performanta macroeconomica- datorata in buna parte dezvoltarii pietei creditelor- si reformele structurale care au creat un climat propice privatizarilor, investitiilor si comertului exterior. Intre succesele particulare se numara: rata de crestere economica sustinuta, de peste 8%, a tarilor baltice; saltul economic al Sloveniei- deja un PIB mai mare decat Portugalia; recente reforme structurale ale Serbiei si Muntenegrului care o ridica la statutul de economie de piata functionala; cvasi-eradicarea saraciei in Ungaria. Minusurile nu pot fi insa ignorate: reforma sectorului public- mai ales domeniile sanatatii si educatiei- inefficient si imun competitiei; dificultati in crearea de noi locuri de munca competitive, datorate pietei muncii supraregulate in tarile mai inaintate in tranzitie si birocratiei corupte in cele din urma; “brain drain-ul” masiv si continuu, implicand *inter alia* reducerea fortei calificate de munca si a activitatii de cercetare si dezvoltare in intreaga economie. Exista si situatii specifice care amplifica vulnerabilitatea acelor economii, precum deficitul bugetar in Cehia, Polonia, Ungaria, Albania, Croatia, instabilitatea macrofinanciara in Ungaria si fostul URSS, datoria externa in Croatia si Serbia si Muntenegru, deficitul de cont curent si inflatia in tarile baltice sau “boala olandeza”- concentrarea pe exploatarea resurselor naturale, in dauna altor sectoare- in Azerbaidjan, Kazakhstan, Rusia.

Cum sta Romania la finele lui 2005? In afara aspectelor comune de mai sus, as mentiona la plus ca suntem primii din Europa Central-Estica in ceea ce priveste cresterea numarului de credite familiale acordate intre 1999-2004 si reducerea drastica pana in 2005 a frictiunilor dintre mediul de afaceri si birocratie. Aspecte negative: doar cateva tari din fostul URSS stau mai prost la indicatorul performantei corporative ca functie a mediului general de afaceri si, alaturi de Bulgaria si Kazakhstan, suntem intr-o grupa cu riscuri financiare ridicate atat din perspectiva riscului bancar, cat si a stabilitatii macrofinanciare in general.